

Vergaderjaar 2019–2020

28 479

Rechtspositie van politieke ambtsdragers

Nr. 80

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 november 2019

Inleiding

Al sinds 2010 verstrekt het Ministerie van BZK op verzoek een overzicht waarin geanonimiseerd per jaar per ambtsdrager het uitbetaalde bedrag aan uitkering op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) en de toegekende (maximale) duur van de uitkering wordt weergegeven. Dit overzicht heeft betrekking op de uitkeringen van voormalige leden van de Tweede Kamer, ministers, staatssecretarissen, waarnemend burgemeesters en herindelingsburgemeesters.

Over het algemeen wordt hierom gevraagd met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). In het begin werden de conceptoverzichten nog voorgelegd aan de Tweede Kamer alvorens de Wob-beslissing werd genomen, maar toen bleek dat deze geanonimiseerd waren, had uw Kamer geen bezwaar tegen publicatie.

Hierbij meld ik u dat ik heb besloten dat ik niet meer zal wachten op een dergelijk (Wob-)verzoek, maar dat ik zelf elk jaar een dergelijk geanonimiseerd overzicht naar buiten zal brengen, beginnend in januari 2020. Dat overzicht zal zien op de periode 2010 tot en met 2019, en zal daarna jaarlijks in januari worden aangevuld met een nieuw «jaarblok» aan gegevens. Een overzicht per «jaarblok» dat in januari van het daaropvolgende jaar wordt gepubliceerd, is dan het meest inzichtelijk. Deze publicatiewijze sluit aan bij de huidige praktijk. Ik zal dit overzicht publiceren op www.Rijksoverheid.nl en www.politiekeambtsdragers.nl.

Ik bied het overzicht aan vanaf maart 2010, omdat vanaf die datum de zogenaamde Dijkstalwetgeving is ingevoerd. Op basis daarvan is een duidelijke cesuur aangebracht in de rechtspositionele aanspraken van politieke ambtsdragers. Per die datum is bijvoorbeeld de sollicitatieplicht ingevoerd en is de eerste versobering voor de uitkeringsduur toegepast. Ook kunnen uit een meerjarige presentatie beter trends worden afgelezen.

Op basis van de achtereenvolgende Wob-beslissingen en de daarbij verstrekte overzichten, bestaat dat overzicht al grotendeels.

Doelgroep

De Appa kent een gedecentraliseerde uitvoering. Dat wil zeggen dat de wet wordt uitgevoerd door of namens het overheidsorgaan waar de ambtsdrager laatstelijk werkzaam was. De Minister van BZK is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Appa voor voormalige voorzitters van de Eerste Kamer, leden van de Tweede Kamer, ministers, staatssecretarissen, waarnemend burgemeesters en herindelingsburgemeesters. In dit overzicht zal ik daarom uitsluitend de informatie verstrekken voor zover deze de Appa-uitkering betreffen van deze ambtsdragers. Hierop maak ik twee uitzonderingen en ik zal dat toelichten.

In dit overzicht is geen informatie opgenomen over de leden van de Eerste Kamer. Deze leden hebben namelijk geen recht op een uitkering op grond van de Appa. Uitzondering is de voorzitter van de Eerste Kamer. Het is echter vanwege de beperkte aantallen niet mogelijk deze gegevens te anonimiseren. Deze uitkeringen zijn daarom niet opgenomen in het overzicht.

De uitkeringen van de leden van het Europees parlement (EP) zijn een specifiek geval. Sinds 2009 ontvangen die leden na het aftreden namelijk hun uitkering op grond van Europese regelgeving, te weten het Statuut voor de leden van het Europees parlement. In 2009 was er sprake van overgangsrecht voor EP-leden die vóór 2009 al EP-lid waren. Een beperkt aantal EP-leden heeft toen gekozen voor de Nederlandse aanspraken. Gezien het zeer kleine aantal van de toenmalige EP-leden die op basis van overgangsrecht nog een uitkering krijgen op grond van de Appa, zijn ook hun gegevens vrijwel niet te anonimiseren. Deze uitkeringen zijn daarom evenmin in het overzicht opgenomen.

De Appa ziet verder ook op voormalige commissarissen van de Koning, gedeputeerden, kroonbenoemde burgemeesters, wethouders, voorzitters van waterschappen en dagelijks bestuurders van waterschappen, maar, zoals gezegd, is de uitvoering daarvan de verantwoordelijkheid van de desbetreffende individuele provincies, gemeenten en waterschappen.

Geanonimiseerde gegevens

De gegevens worden uitsluitend geanonimiseerd openbaar gemaakt, dus niet met naam en toenaam. In lijn met het staand beleid van het ministerie ten aanzien van de Wob-verzoeken terzake, weegt het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de individuele voormalige ambtsdrager hier zwaarder dan het belang van openbaarheid van deze specifieke informatie.

Eveneens is het staand beleid dat de hoogte van de daadwerkelijk toegekende uitkeringen wordt verstrekt, niet wat in het individuele geval de maximale hoogte van de toegekende uitkering zou zijn. Dat laatste wordt namelijk niet bijgehouden.

Verder wordt gecontinueerd dat de maximale duur van de uitkering per ambtsdrager wordt weergegeven in aantal jaren, maanden en dagen. Wanneer namelijk de precieze entreedata zouden worden vermeld, zou vrij eenvoudig te achterhalen zijn om wie het gaat.

Slot

Ik hoop en verwacht met deze proactieve publicatie elke januari een service te verlenen aan de behoefte aan deze informatie, en transparant te zijn over de hoogte van de Appa-uitkering. Op deze manier komen de gegevens over hoogte en duur van de Appa-uitkeringsgerechtigden meerjarig en met een korte toelichting beschikbaar, zonder dat men steeds een Wob-procedure hoeft te starten om aan deze informatie te komen. Maar ook, en ik hecht daaraan om dat te benadrukken, met behoud van de privacy van de direct betrokkenen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops